

Školní vzdělávací plán „Se zvířátky do pohádky“

Platný pro tyto školní roky	2017/2018 – 2018/2019- 2019/2020
Tento dokument vypracovala dne 31. 8. 2017:	Petra Šlajchová
	Blanka Kotalová

Charakteristika mateřské školy

Název a adresa: Mateřská škola Dlažov, příspěvková organizace, okr. Klatovy se sídlem Dlažov 60, 340 21 Janovice nad Úhlavou.

Zřizovatel a základní popis MŠ: Zřizovatelem naší mateřské školy je Obecní úřad Dlažov. Zřizovací listina nabyla účinnosti 1.1.2003.

Budova mateřské školy je ve vlastnictví Obecního úřadu Dlažov a nachází se na konci obce Dlažov směrem na Miletice. Budova je stará více než 160 let a historicky zde byla vždy škola, později útulek pro děti pracujících žen, následovalo zřízení MŠ, která je zde již více než 35 let. V přízemí domu jsou umístěny skladovací prostory, úklidová místnost a byt, který obec pronajímá třetím osobám. Nově pak tělocvična, kterou jsme za pomoci obecního úřadu zprovoznili v létě roku 2015.

Samotná MŠ je umístěna v prvním patře budovy. V prostorách MŠ se nachází tyto místnosti: třída, ložnice, kuchyňka, kancelář, chodba se šatnou, umývárna + WC. Mateřská škola nemá vlastní zahradu a hřiště. Docházíme na obecní hřiště umístěné za OÚ Dlažov. A k dalšímu pobytu venku využíváme přívětivé prostředí venkova (les, louky, polní cesty, fotbalové hřiště) v případě horšího počasí též naši novou tělocvičnu.

Složení dětí a kritéria pro přijetí do MŠ: Mateřská škola funguje jako jednotřídní s dětmi od 2 do 6-ti resp. 7 let (děti s odkladem školní docházky). Děti se k nám sjíždí z 5-ti okolních obcí. Zápis do MŠ provádíme zpravidla v dubnu, v případě dostačující kapacity je možno děti do MŠ zapisovat i v průběhu školního roku dle potřeb rodičů. Pro přijímání dětí nemáme žádná speciální kritéria, neboť není naplněna kapacita MŠ. Pro přijetí proto postačí zájem rodičů, vyplněné žádosti o přijetí, evidenční list a potvrzení od lékaře, že dítě může navštěvovat MŠ. Potřebné formuláře jsou k dispozici u vedení MŠ.

V naší MŠ máme mnohaleté zkušenosti s integrací dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedna z učitelek má vystudovanou speciální pedagogiku. Máme osobní zkušenosti s dětmi s těmito obtížemi: ADHD, socio-kulturně znevýhodněné děti, sluchová vada, poruchy pozornosti a soustředění, opožděný vývoj z nejrůznějších příčin, logopedické poruchy anově také PAS, mentální postižení. ČŠI hodnotila kladně v roce 2015 náš přístup a úroveň vzdělávání těchto dětí, zvláště pak dobré sociální klima ve třídě a schopnost personálu přirozeně integrovat tyto děti mezi ostatní.

Hlavní cíle a zaměření naší pohádkové školky

Vychováváme děti pro praktický život s důrazem na morální hodnoty, sociální dovednosti a hladký řečový vývoj.

Naše mateřská škola orientuje svou výchovnou a vzdělávací činnost především na člověka a na etické společenské hodnoty a rozvoj řečových a komunikačních dovedností. Snažíme se samozřejmě o rozvoj ve všech důležitých oblastech vývoje dle RVP, tak aby děti při odchodu z MŠ získaly co nejširší výstupní kompetence, jak nám ukládá RVP, s důrazem na osobnostní růst našich dětí, kvalitní socializaci, prevenci negativních vlivů ve společnosti (šikana, rasismus, neúcta k hodnotám duševním i materiálním), tvořivý

a aktivní přístup k životu. Naším dětem pomáháme formovat etické postoje ve vztahu k sobě samým, ve vztahu k rodině, ve vztahu k ostatním dětem a lidem, ve vztahu k obci, kraji, vlasti, k Evropě i ostatnímu světu. Se vzrůstajícími moderními technologiemi se však zdá, že dnešní děti mají potíže s komunikací a rozvoj řeči se podle odborníků zpomaluje, proto naším dalším důležitým cílem je rozvoj řečových a komunikačních dovedností vůbec.

Nesmíme opomíjet ani environmentální výchovu. Pomáháme dětem pochopit vztahy, které fungují v přírodě a probouzíme v nich odpovědnost za jednání člověka k životnímu prostředí.

Metody naší pedagogické práce volíme moderní. Používáme metody zážitkové pedagogiky, dialogu, tvořivou práci, dramatizaci, dáváme dětem prostor pro vlastní realizaci sebe sama. Naše děti se aktivně zapojují do vzdělávacího a výchovného procesu (preferujeme aktivní přístup, středobodem není učitel, nýbrž děti). Pedagog není mentorem, nýbrž průvodcem dětí na cestě objevování. Snažíme se, aby děti o nastolených tématech přemýšlely, aby dokázaly spolupracovat ve skupině, aby v případě samostatné práce dokázaly věřit vlastnímu úsudku a nestyděly se za svou práci, názory, nápady, ale na druhou stranu respektovaly názory, nápady a práci ostatních dětí, lidí.

Motto: Etika to je naše taktika.

Další cíle edukace v naší MŠ

Vytvořit otevřené, přátelské, empatické, vstřícné a komunikativní prostředí pro děti, rodiče i širší veřejnost, tak, aby naše školka byla vskutku hodna svého podtitulu „pohádková“, a to ve všech oblastech.

- Vytváření vhodných podmínek, aby se mohla rozvinout jedinečná osobnost dítěte (tělesně, duševně, v oblasti poznání, v oblasti socializace)
- Podpořit rozvoj řečových a komunikačních dovedností dětí a tím stírat negativní vlivy naší moderní společnosti (přebujele používané IT technologie, TV vysílání, nedostatek komunikace v rodině)
- Podpořit vztahy dětí a rodičů, poskytovat rodičům poradenství a možnosti dovédat se informace o vývoji dětí (společné akce a zážitky, půjčování materiálů o zdravém vývoji, půjčování knih rodičům o výchově a vývoji dětí). Pomoci rodičům pochopit důležitost správného řečového vývoje u dětí.
- Rozšířit spolupráci s logopedem, a tak docílit lepších výsledků v řeči u dětí, zároveň tímto probudit u rodičů zájem o řečový vývoj u dětí.
- Vést edukační proces tak, aby děti získaly v co nejširším rozsahu klíčové kompetence dle RVP a jejich vývoj byl celistvý, vstup do ZŠ hladký.
- Vést edukační proces tak, abychom vychovávali autentické dítě, samostatné a zodpovědné dítě, dítě dobře socializované
- Samozřejmostí je úcta personálu k dítěti, respekt k individuálním potřebám. Úcta k rodinám dětí. Cílem je vlastním vzorem naučit děti úctě a respektu k sobě i ostatním, osvojit si uznávané společenské hodnoty

- Podpora zdravého životního stylu, ochrana životního prostředí (vycházet při enviromentální výchově především z výhod našeho venkovského prostředí)

Motto: „Vše co potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole“ Robert Fulghun

Materiální a hygienické podmínky školy

Budova mateřské školy prošla v roce 2011 částečnou rekonstrukcí. Byla zcela vyměněna střešní krytina a okapy. Škola dostala také nový kabát ve formě pěkné vnější omítky. Rovněž došlo ke změně vytápění a ohřevu teplé vody. Staré nevyhovující elektrická akumulární kamna byla nahrazena moderním plynovým topením s možností komfortně regulovat teplotu v místnostech.

V roce 2016 byla do kuchyně pořízena nová kuchyňská linka. V roce 2017 jsme zrekonstruovali podlahu a položili nové linoleum ve třídě a v kuchyni. Dále byla třída v tomtéž roce vybavena zcela novým nábytkem pro ukládání hraček, výtvarných a didaktických potřeb a 2 novými hracími koutky (kadeřnictví, kuchyňka).

Vybavení třídy: Třída je prostorná, vybavena hracími koutky pro děti všech věkových skupin, které navštěvují naši MŠ. Máme dostatek hraček i didaktických pomůcek, doplňujeme je dle potřeby. Hračky jsou ve většině umístěny tak, aby na ně děti sami dosáhly a mohly si je půjčovat bez ptaní a rovněž je dokázaly zpět uklidit. Ve třídě je rovněž několik prvků tělocvičného náradí, které je pravidelně podrobováno kontrole bezpečnosti speciální k tomu určenou firmou. Rádi bychom v průběhu nadcházejících let dovybavili naši MŠ dalším tělocvičným náradím, moderní herní prvky postrádáme (montovatelné překážkové dráhy, obruče, branky, gymbaly atd.)

Třída je vybavena z části starším zařízením (skříně na hračky, herní koutek kuchyňka), které je však plně funkční, bezpečné a pěkné. Dále je vybavena pěknými, téměř novými stolkami a židličkami (nákup v r. 2009), které splňují náročná kritéria zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně zdraví, v posledním aktuálním znění.

V roce 2012 jsme dovybavili třídu novými stolkami na vydávání stravy a pití, dle pitného režimu, novou policovou sestavou na knihy a didaktický materiál. Získali jsme rovněž ze sponzorského daru od firmy Fidox, s.r.o. nový psací stůl pro učitelku + dvě židle. Na zdi je umístěna magnetická tabule, televize a estetický hrací prvek (lod) pro rozvoj motoriky).

V roce 2013 jsme dovybavili třídu o nové hrací koutky: truhlářská dílna a divadlo.

V roce 2015 jsme pořídili nový kadeřnický koutek a několik nových polic na hračky.

V roce 2017 byla třída vybavena zcela novým nábytkem pro ukládání hraček, výtvarných a didaktických potřeb a 2 novými hracími koutky (kadeřnictví, kuchyňka).

Vybavení ložnice: Ložnice je vybavena staršími stohovatelnými lehátkami, která jsou stále pěkná a plně funkční. V roce 2017 jsme na lehátka pořídili nové matrace. Dále zde nalezneme 2 starší skříně a nový policový systém na uložení ložního prádla, didaktických pomůcek, výtvarného materiálu, potřeb na tělesnou výchovu. Dále je součástí vybavení ložnice: knihovna, válenda, stůl a židle pro děti, křeslo, hrací koutek pro děti (využíván je hojně především integrovaným chlapcem s mentálním postižením), učitelský stůl a židle. V roce 2015 jsme

ložnici zútlunili novými garnyžemi a zálonami, vyměněny byla též stínidla na lustrech a regál byl opatřen estetickou roletou.

Vybavení kuchyňky pro výdej stravy: Kuchyňka je vybavena plynovým sporákem, lednicí (tuto je nutnou během dvou let již vyměnit za novou), mikrovlnou troubou, elektrickým bojlerem, rychlovarnou konvicí a nově také kráječem na chléb. Na přelomu roku 2015 a 2016 jsme pořídili zcela novou kuchyňskou linku. Kuchyňka je vybavena nádobím pro vaření čaje, přípravu svačin, výdej obědů. Nádobí průběžně doplňujeme podle potřeby.

Vybavení šatny: Šatna je vybavena lavičkou, botníky a věšáky pro děti v dostatečném množství a v dobrém technickém stavu. Dále je zde věšák na oděvy pro personál a nový botník pro personál. Dále jsou zde estetické didaktické prvky pro rozvoj motoriky a fantazie.

Vybavení umývárky a WC: umývárna a WC jsou v jedné místnosti. Prostor s toaletami je od prostoru s umývadly oddělen přepážkou, aby bylo dětem zajištěno určité soukromí. Toaletní mísy i umývadla odpovídají svou velikostí potřebám dětí. Děti jsou tedy schopny svoje potřeby vyřešit samostatně. V roce 2015 byly pořízeny nové věšáky na ručníky.

Vybavení tělocvičny: soustava tělocvičného náradí (žebřík, klouzačka, podstavce), žíněnky, 2 ks laviček, trampolína, míče, kuželky, prolézací tunel, kladina.

Pobyt venku: Mateřská škola nemá vlastní zahradu a hřiště. Docházíme na krásné nové, dobře vybavené obecní hřiště umístěné za OÚ Dlažov. A k dalšímu pobytu venku využíváme přívětivé prostředí venkova (les, louky, polní cesty, fotbalové hřiště). V současné době v obci není možnost pronájmu či odkupu pozemku pro zřízení školní zahrady.

Výzdoba prostor MŠ: Výzdobu prostor zajišťujeme především vystavením prací dětí. Protože se děti na výzdobě spolupodílí, též si těchto obrázků, předmětů, prostorových kreací, váží. Rodiče tak vidí pokroky svých ratolestí v čase.

Plán na zlepšení materiálního vybavení MŠ pro roky 2012 až 2014:

- Do konce roku 2018 zlepšit vybavení kanceláře (zasedací stůl a lepší židle)
- Do konce roku 2017 provést kontrolu statiky podlahové konstrukce ve třídě a provést rekonstrukci poškozených míst podlahy.
- Do konce roku 2018 vyřešit potíže s úklidovou místností v přízemí budovy (rekonstrukce, zajistit uzamykatelnost, lepší výlevka, teplá voda). Zažádat obec o rekonstrukci.
- Do konce roku 2019 dokoupit tělocvičné náradí (švédská bedna, popř. žebřiny)

Personální podmínky

DiS. Petra Šlajchová – statutární zástupce MŠ, vzdělání: úplné střední odborné s maturitou na Střední ekonomické škole Domažlice, speciální pedagogika na Univerzitě J.A.Komenského v Praze, VOŠ pedagogická ve Sv.Janu pod Skalou

Blanka Kotalová – učitelka MŠ, vzdělání úplné střední odborné s maturitou na Střední pedagogické škole v Karlových Varech

Blanka Kotalová – úklid a domovnické práce

Miluše Trmotová – učitelka na zkrácený úvazek, zajišťuje překrývání 2,5 h denně, popř. zástupy a doprovod na akce pořádané MŠ, vzdělání střední úplné s maturitou na Gymnáziu J. Vrchlického v Klatovech

Alena Bečvářová – výdej stravy

Další vzdělávání pedagogického personálu ve sledovaném období:

Petra Šlajchová

– navštěvování kurzů dle aktuální nabídky ke zvýšení kvalifikace, kurzy jsou pořádány Krajským centrem vzdělávání v Plzni a Národním institutem vzdělávání v Plzni.

Blanka Kotalová

– navštěvování kurzů dle aktuální nabídky ke zvýšení kvalifikace, kurzy jsou pořádány Krajským centrem vzdělávání v Plzni a Národním institutem vzdělávání v Plzni.

Miluše Trmotová

– navštěvování kurzů dle aktuální nabídky ke zvýšení kvalifikace, kurzy jsou pořádány Krajským centrem vzdělávání v Plzni a Národním institutem vzdělávání v Plzni. A to podle časových možností pracovnice.

Od 1. 9. 2017 je v MŠ zajištěno překrývání 2,5 h dvěma učitelkami ve třídě. Toto překrývání je zajištěno denně. Ve výjimečném případě jako je personální krize nebo negativní změna rozpočtu či přidělení pracovních úvazku ze strany KÚ, je možno od tohoto překrývání na nezbytně nutnou dobu upustit.

Životospráva dětí

Strava je do MŠ Dlažov dovážena ze školní jídelny při ZŠ a MŠ Pocinovice. Strava je plnohodnotná s dostatečným množstvím vlákniny, mléčných výrobků i ovoce, zeleniny. Mezi jednotlivými podávanými jídly dodržujeme vhodné intervaly. Děti do jídla zásadně nenutíme, avšak rovněž je s dětmi domluveno, že jídla, která neznají či nemají příliš v lásce, alespoň jednou ochutnají. Pokud dojdou k závěru, že to opravdu není pro ně – mohou sníst z talíře jen to, co mají rádi (Př. Brambory s kuřetem – dítě, které nemá rádo kuře – toto ochutná a sní jen kaši). Děti se při svačinách a při pitném režimu obsluhují sami. Také platí, co si na talíř naberu – to sním. Raději si vezmu méně a pak si přidám, než plýtvat. Při obědě mají možnost si paní kuchařce říci, co jim chutná více a co

méně a regulovat také množství jídla, které chtějí nabrat. Učí se tak dobré komunikaci a reflektování svým potřeb.

Pitný režim je dostatečně zajištěn. Během celého dne mají děti volně k dispozici konvici s čajem, šťávou či vodou, toto je neustále doplňováno. Každé dítě má vlastní porcelánový hrneček z domova, aby byla dostatečně zajištěna hygiena. Děti vhodně nabádáme, aby nezapomínaly pít. Jdeme jim osobním příkladem. Děti se při pití během dne obsluhují samy, jen dětem malým dopomáhá personál či starší kamarád.

Pobyt venku je každodenní, dostatečně dlouhý. Vždy dle aktuálních povětrnostních podmínek. Program přizpůsobujeme plánovaným aktivitám. Rovněž se však nebráníme vybočení z plánu a náhodně vzniklým pozorováním či náhodně vzniklým nápadům. Volný pohyb v prostoru je zajištěn na bezpečných místech (hřiště za OÚ, fotbalové hřiště, louka za obcí).

V denním režimu jsou respektovány individuální potřeby dětí. Na toaletu se děti neptají, nýbrž jen nahlásí odchod a návrat do třídy. Během společných činností si mohou děti dle potřeby odpočinout (zejména toto využívají děti menší nebo právě se adaptující).

Odpolední spánek či odpočinek je rovněž přizpůsobován potřebám jednotlivých dětí. Děti s menší potřebou spánku mohou využít klidových aktivit (např. kreslení, omalování, prohlížení knih a časopisů, skládání puzzle atd.)

Je dbáno na hygienu dětí (laskavě připomínáme mytí rukou po WC, před jídlem, přezouvání, vhodné oblečení, zvukovou pohodu atd.)

Psychosociální podmínky

Pedagogický personál vytváří svým působením takové prostředí, ve kterém se děti cítí dobře, jistě a bezpečně. Neneurotizuje děti chvatem, spěchem, roztržitostí, nevhodnými poznámkami, ironií, ponižováním, direktivním chováním apod.

Děti spoluvytváří pravidla správného chování a pedagog během roku spoludozuruje, zda se všem dětem daří chovat se podle „Pravidel pohádkové školky“. Osobní svoboda a volnost rozhodování je dostatečně respektována. Každý kdo však chodí do „pohádkové školky“, a to i paní učitelky, musí dodržovat řád a normy chování, které si děti právě na počátku školního roku pěkně sami vymyslely, sestavily a výtvarně zpracovaly do podoby „Pravidel pohádkové školky“.

Pedagogický personál volí při komunikaci s dětmi takové prostředky, které jsou nenásilné, příjemné, laskavé, podporují důvěru a povzbuzují ke spolupráci. Pedagog je empatický a taktní.

Pedagogický personál oceňuje úspěchy vhodnou pochvalou, případné prohřešky pak vhodně komentuje a nabádá „hříšníka“ k odpovědnosti za vlastní chování. Dítě neponižuje, nezasměšňuje, je dítěti spíše průvodcem na cestě dětstvím a ne diktátorem.

Vhodnými výchovnými prostředky, prosociálními aktivitami působí pedagogové preventivně proti negativním jevům mezi dětmi (šikana, rasismus, agrese).

Náš pedagog se věnuje dětem individuálně, v rámci skupinek i celého kolektivu. Umí si práci plánovat a dokáže pružně reagovat na nové situace, náhodné inspirace. Pracuje totiž s živoucími lidmi, nikoliv se stroji. Jsme si toho vědomy.

Pedagog nezapomíná na to, že je pro děti vzorem a podle toho se také chová.

Pedagog je svým naturelem radostný a optimistický.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a zdraví dětí

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu přítomnosti v zařízení pedagogičtí pracovníci a dále i pracovníci výdejny stravy, kteří jsou ve své náplni práce pověřeni dohledem nad dětmi (vycházky, akce apod.). Pracovníci se řídí vyhláškou O předškolním vzdělávání č. 43/2006 Sb. v platném znění a ustanovením Školského zákona 561/2004 Sb a platnými směrnice BOZP a PO, které jsou uloženy v kanceláři MŠ.

Pracovníci jsou vždy před zahájením nového školního roku proškoleni v otázkách BOZP a ochraně bezpečnosti a zdraví dětí. Děti jsou v měsíci září pravidelně proškoleny v otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečného chování. Dále jsou děti vždy poučeny o bezpečném chování před každou vycházkou, výletem, exkurzí apod.

Každý náš pracovník se řídí platnými předpisy BOZP a PO, každoročně se podrobuje pravidelnému školení BOZP a PO na zahajovací provozní poradě (viz výše) i selským rozumem, proto:

- Dbá na bezpečnost při větrání třídy
- Dbá na bezpečné zacházení s ostrými předměty (nůžky, nože, náradí v truhlářské dílně apod.), nenechává tyto bez náležitého dohledu v dosahu dětí
- Při tělocvičných aktivitách dbá na bezpečnost, poučí děti o bezpečnosti např. při překonávání překážek, průlezků apod. Sám pak zajišťuje bezpečnost na nejrizikovějším místě
- Při vycházce mají děti na začátku a konci zástupu bezpečnostní vesty a jsou vždy před každou vycházkou poučeny jak se bezpečně chovat na ulici, v přírodě, na hřišti (dle situace)
- Poskytne v případě potřeby první pomoc, volá lékaře, v případě potřeby volá policii (úrazy, nehody apod.)
- Zaznamená úraz do knihy úrazů, informuje vedení školy, informuje rodiče
- Dostatečně dlouhou dobu tráví s dětmi venku, vždy s ohledem na povětrnostní situaci
- Zařazuje dostatek pohybových aktivit
- Nenutí násilím děti k jídlu a spánku, na druhou stranu dohlíží, aby děti uspokojily své fyziologické potřeby a totéž dopřály i druhým.
- Vytvoří příjemné prostředí a klima k odpočinku dětí, umí zajistit klidový režim pro nespacící děti
- Umí vytvořit příjemný adaptační režim pro nové děti
- Dbá na pitný režim dětí

Vnitřní denní režim „pohádkové školky“

6.30 h – 8.00 h .....příchody dětí do mateřské školy, volná hra dle zájmu dětí, nabídka různých individuálních či skupinových aktivit (stolní hry, malování, rozličné stavebnice a didaktické pomůcky apod.)

8.00 h – 8.45 h .....volná hra dle zájmu dětí, volná nabídka kreativních a didaktických činností vztahujících se k právě probíhajícímu programovému bloku. Pedagog se individuálně věnuje dětem při různých aktivitách (stolní hry, skládačky, prohlížení a povídání nad knihou, atd. dle potřeb a přání dětí) Nabídka všech ranních činností nad rámec volné hry je nepovinná, respektuje potřeby a přání dětí. Dále respektujeme aktuální dění, náladu apod. Snažíme se pružně reagovat na vzniklé situace.

8.45 h – 9.00 h.....úklid hraček

9.00 – 9.10 h .....obvyklý ranní rituál - pozdravení v kruhu pomocí naší milé říkačky, krátké povídání o tom, co děti potřebují aktuálně sdělit apod. nebo protažení, proběhnutí (rozcvička, oblíbená hra).

9.10 – 9.30 h - svačina, hygiena

9.30 h – 10.00 h.....řízená činnost – vhodně se prolínají činnosti, které rozvíjí celou osobnost dítěte – rozvoj smyslový, říkanky, písně, tance, tělesno, improvizace taneční i herecká, přemýšlení, poznání, vcítění, empatie, poslech, pozornost, environmentální aktivity, prosociální aktivity atd.... Zkrátka denně zařazujeme činnosti průřezem napříč celým spektrem s ohledem k právě probíhajícímu programovému bloku. Činnosti jsou hravé, zážitkové, radostné. Kombinují činnosti individuální, společné s celou skupinou dětí, činnosti ve dvojici či v menší skupince.

10.00 h – 12.00 h .....pobyt venku – dle povětrnostních podmínek a právě probíhajícího programového bloku kombinujeme „objevné výpravy“ do okolí s pobytem na hřišti.

12.00 h – 12.30 h.....hygiena, oběd, hygiena a příprava na odpočinek, odchody dětí po obědě domů

12.30 h – 14.15 h.....odpolední odpočinek či klidové aktivity

14.15 h – 14.45 h ..... hygiena a odpolední svačina

14.45 h – 16.15 h..... odpolední aktivity, především volná hra dle zájmu dětí, nabídka různorodých činností vztahujících se k právě probíhajícímu program. bloku (probíhá individuálně či v menších skupinách) Postupné odchody dětí domů.

Další aktivity mimo běžný denní režim:

- Návštěva divadla či KD Družba, alespoň 1x měsíčně, samozřejmě vždy dle aktuální nabídky těchto kulturních institucí
- Organizování delších turistických výletů do okolí Dlažova (Sv. Markyta, Dobrá voda, les atd.)
- Mikulášská nadílka
- Masopustní průvod obcí

- Dětský den
- Pálení čarodějnic
- Pokračovat v zavedené tradici besídek pro rodiče
- Tvořivé dílny
- Vystoupení na kulturních akcích pořádaných obcí či SDH
- Návštěvy v ZŠ Janovice n. Úhl. či Bezděkov
- Organizování nejméně dvou velkých výletů během školního roku (příklady z minulých let: ZOO Plzeň, Kinematovlak Klatovy, Lanové centrum Žel. Ruda, návštěva hradů a zámků – obvykle s doprovodným programem pro MŠ apod.)
- Nově organizace „Noci s Andersenem“ ve spolupráci s knihovnou Soustov a Dlažov
- Hledat a nalézat nové aktivity, které by se mohly dětem líbit

Řízení mateřské školy a spolupráce s dalšími organizacemi

Povinnosti jednotlivých pracovníků jsou jasně vymezené v pracovních náplních, které jsou součástí každé pracovní smlouvy.

Organizační uspořádání školy je jasně vymezeno v organizačním řádu. Informační toky jsou zajištěny.

Školní vzdělávací plán vypracovává ředitelka MŠ ve spolupráci s učitelkou. Spolupracují a předávají si vzájemně nové poznatky a postřehy. Dále se vzdělávají. Kontrolní mechanismy na dobré fungování MŠ jsou zpracované ve vnitřních směrnících. Na kontrolní činnosti se ředitelka a učitelka spolupodílí. Evaluační činnost provádějí rovněž týmově, zejména na pedagogických a provozních poradách (Závěry jsou zapisovány.), dále v sešitu pro pedagogickou diagnostiku a každý týden ve svém týdenním plánu.

Spolupráce s OÚ Dlažov

Mateřská škola úspěšně spolupracuje s Obecním úřadem Dlažov, zejména v otázkách zajištění provozu MŠ, materiálního zajištění, ale také pro obec vykonáváme činnost kulturní. Zúčastňujeme se svými vystoupeními a výstavou výrobků různých akcí (MDŽ, adventní posezení, trhy, velikonoční a vánoční výstava atd. dle aktuálního dění v obci).

Spolupráce se Sbořem dobrovolných hasičů Dlažov

Naše MŠ spolupracuje také s SDH Dlažov. Účastníme se např. „Pálení čarodějnic“, „Dětský den“, „Rozloučení se školním rokem“, „Mikulášská nadílka“, „Maškarní ples“, vždy dle aktuální časových a organizačních možností.

Spolupráce se ZŠ Janovice nad Úhlavou a Bezděkov

Již tradičně spolupracujeme se Základní školou v Janovicích nad Úhlavou. Nyní nově také se ZŠ Bezděkov. Pro naše předškoláky pořádají ZŠ různá hravá dopoledne, koncert školního sboru apod. Také se můžeme vždy na konci školního roku přijít s předškoláky podívat na ukázkovou hodinu do první třídy. Děti se tak postupně během roku seznamují se školním prostředím a mohou se tak na vstup do školy jen a jen těšit.

Spolupráce s knihovnou v Dlažově a Soustově

Organizace „Noci s Andersenem“ k podpoření rozvoje čtenářských dovedností. Dále „Den s knížkou“- návštěva knihovnice v MŠ s připraveným programem pro naše děti k podpoře lásky ke knihám a zlepšení předčtenářských dovedností.

Spolupráce s KD Družba v Klatovech a se SDS v Klatovech

Pravidelně navštěvujeme představení v divadle a kulturním domě v Klatovech. Snažíme se alespoň jednou měsíčně dětem nabídnout tuto možnost a zpestřit jim nabídku činností a samozřejmě rozšířit jejich rozhled.

Spolupráce s OSPODem

V případě potřeby spolupracujeme s Odborem sociální péče o děti v Klatovech i v Domažlicích.

Spolupráce s PPP

V případě potřeby doporučujeme rodičům dětí s vývojovými obtížemi návštěvu Pedagogicko-psychologické poradny v Klatovech. S touto poradnou rovněž nově od šk. r. 2012/13 spolupracujeme na diagnostice předškoláků, včasné zachycení a zmírňování obtíží např. grafomotorika, pomalejší vývoj v některých oblastech apod. Nově s touto poradnou spolupracujeme při vzdělávání a výchově integrovaného chlapce s mentálním postižením.

Spolupráce s logopedickou ordinací

Již léta naše mateřská škola spolupracuje s logopedickou ordinací MUDr. Svítlové v Klatovech, doporučuje rodičům dětí s řečovými obtížemi návštěvu této ordinace. Nyní nově spolupracujeme také s logopedickou ordinací PhDr. Markéty Štochlové v Nýrsku. Odhalujeme v MŠ nedostatky při výslovnosti, informujeme rodiče o možnostech nápravy. V případě zájmu pak pomáháme rodičům dle pokynů logopeda procvičovat řeč i v MŠ. Pravidelně zařazujeme do našeho programu logopedické rozcvičky jazyka a rtů.

Spolupráce s rodiči dětí, jejich spoluúčast na životě v MŠ

S rodiči spolupracujeme průběžně během celého školního roku. Pedagogický personál vede s rodiči pravidelné rozhovory o pokrocích dětí, může doporučit logopedickou poradnu nebo PPP. Pořádáme 1x ročně třídní schůzku pro rodiče. Jelikož účast na této schůzce je obvykle nízká, chceme v letošním roce umožnit rodičům vždy 1 den ve čtvrtletí tzv. informační odpoledne, kdy jim bude k dispozici v kanceláři vždy jedna z učitelek. Někteří rodiče aktivně vyvíjí s naší MŠ užší spolupráci, např. opraví nějaké hračky, ušijí polštářky na hraní, apod. Samozřejmostí jsou besídky pro rodiče, zejména před Vánoci. Rodiče se účastní společných akcí, na kterých přiloží i „ruku k dílu“, Den dětí, Mikulášská nadílka, výlety. Rodičům a dětem umožňujeme rozšířený adaptační program. Rodiče mohou chodit s dětmi do školky tzv. „Na návštěvu“ v době ranního a odpoledního hraní. Tato služba se ukázala jako velmi oblíbená, zejména u rodičů, jejichž děti do MŠ teprve mají nastoupit. Rodič také může se svým dítětem chodit do MŠ po dobu adaptace, tak je bude potřeba. Na požádání může rodič kdykoliv navštívit vyučování v MŠ.

Plán na rozšířenou spolupráci s rodiči dětí:

- Organizovat alespoň jednou ve školním roce společný turistický pochod či lesní den ve spolupráci s rodiči
- Organizovat jednou ve školním roce společnou tvořivou dílnu
- Pokračovat v zavedené tradici besídek pro rodiče, které jsou stále nejoblíbenější rodičovskou akcí
- Poskytnout rodičům nenásilnou formou rozšířenou možnost informovanosti o správném vývoji dětí – forma zápůjček publikací o správném vývoji řeči, motoriky, smyslů, pohybových dovedností, sociálních dovedností apod. v dětském věku. Dále publikace, které poskytují nápady na různé aktivity s dětmi, a to v různých oblastech.

Obsah vzdělání

Nosné téma: „Se zvířátky do pohádky“

Níže uvedené programové bloky mají sloužit jako základní osnova pro podrobné rozpracování témat jednotlivými pedagogy. Navržené bloky nejsou dogmatem a pedagog může svůj program upravit vzhledem k aktuálním potřebám.

Základní charakteristika a motivace:

- Probudit v dětech zájem o dění kolem nich (v rodině, školce, obci, kraji, přírodě.....), chuť se učit
- vést děti k zodpovědnosti za své konání
- vést děti k osvojení morálních hodnot
- Převést do životní praxe dětí úctu a respekt
- Rozvoj řečových dovedností (využívat k tomu nejen logo-rozcvičky, ale také dramatickou výchovu, hudební výchovu, rytmizace, rozvoj poznání a motoriky, četbu, vyprávění, pobízet děti k hovoru bez ostychu, nedokončovat věty za děti, používat různý didaktický materiál, pomůcky, publikace atd.).
- Vytvářet dobré sociální klima mezi dětmi, snažit se, aby děti pochopily důležitost etického chování a aplikovaly jej do své životní praxe, jen tak se budeme cítit všichni ve školce dobře (a nejen v ní)
- Rozvíjet i všechny ostatní oblasti vývoje dítěte dle RVP
- Vycházet při výchově a vzdělání z předností našeho venkovského prostředí (environmentální výchova)

- Pro motivaci použít vhodné metody: např. příběhy, hudbu, obrázky, knihy, zvířátka, tělesné aktivity, pohádkové bytosti, kamarády, co si sami vyrobíme (loutky, maňásky, převleky apod.), divadlo, rozhovory, zážitky

Přehled tematických bloků:

1. **Ve školce i doma umí se myš chovat. (září)**
2. **Boudo, budko, kdo v tobě bydlí na podzim? (říjen)**
3. **Přežijeme ve zdraví i Halloween, to já dobře vím. (listopad)**
4. **Už je tu zas vánoční čas. (prosinec)**
5. **Snížku, snížku schováme se do kožíšku. (leden)**
6. **Ten dělá to a ten zas tohle. (únor)**
7. **Jaro ťuká na vrátka, máme rádi zvířátka. (březen)**
8. **Všechny jarní tradice máme rádi velice. (duben)**
9. **To je krásně na světě. (květen)**
10. **Hurá na prázdniny! (červen)**

1. Ve školce i doma umím se vždy chovat

Předpokládaná doba trvání 4 týdny

Podtémata:

Jak šel méďa do školky

Pravidla „Pohádkové školky“

To je máma, to je táta

Budulínku, pozor, ta liška je cizí!

Charakteristika a hlavní cíle vzdělávacího bloku:

Blok je zaměřen na adaptaci dětí na MŠ. Nedílnou součástí adaptačního procesu, zejména první týden, jsou sami rodiče. Umožňujeme pobyt rodičů v MŠ. Mohou zde trávit s dětmi tolik času, kolik je potřeba.

O prázdninách nám všem bylo doma dobře, ale teď s počínajícím podzimem musí už rodiče do práce a děti proto chodí do školky, aby jim nebylo doma samotným smutno. Začneme tedy zvolna, tak

abychom dodali dětem jistotu, pocit bezpečí a radosti z nových kamarádů a zážitků. Cílem je vytvořit přátelskou atmosféru, prostředí, kde platí pravidla správného chování a proto je nám zde dobře. Děti se budou seznamovat s kamarády i s prostředím. Pomůžou nám naši živí kamarádi pískomilové Pepa a Vašek. Novým dětem a myškám (pískomilové) ukážeme, jak to ve školce chodí, vymyslíme „Pravidla pohádkové školky“, to abychom všichni věděli, jak se máme chovat, aby se nám ve školce líbilo. Naučíme se s dětmi ty nejpěknější hry, budeme malovat, tancovat, cvičit, vyrábět, zpívat, muzicírovat a ještě mnoho dalších věcí.... Už se těšíme.

Vzdělávací cíle:

- ✓ Naučit se jména kamarádů, učitelek
- ✓ Znat své jméno a bydliště
- ✓ Jsem holka nebo kluk, kde mám oči, pus, nos, ruce, nohy....poznávání svého těla
- ✓ Orientace v prostoru MŠ – poznat, kde je záchod, šatna, herna, ložnice. Naučit se, kde jsou uloženy hračky, kreslicí potřeby.
- ✓ Rozlišovat pojmy za, pod, vedle, před, nad.
- ✓ Poznat svou značku – a tak vím, kde mám místo v šatně, ručník v umývárce, místo u stolu
- ✓ Rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi v MŠ – prosociální aktivity
- ✓ Tvorba pravidel správného chování a jejich aplikace do praxe, naučit se je respektovat. Společenské návyky – pozdravit, poděkovat, vhodně stolovat, neskákat do řeči atd.) Přijmout danou skutečnost (je čas k hraní, k jídlu, k pobytu venku, k odpočinku, k odchodu domů)
- ✓ Umět se podělit s ostatními o hračku, o jídlo, o prostor. Schopnost empatie.
- ✓ Podpoření pozitivních vztahů v rodině, umět hovořit ve větách o rodině, umím nakreslit maminku, tatínka. Umět vyjádřit, že mám někoho rád.
- ✓ Naučit se pečovat o živého tvora – znát a pochopit jeho potřeby a pravidelně mu je dopřát, dobré zacházení se zvířaty.
- ✓ Poznat nebezpečnou situaci (bezpečnost při styku s cizími lidmi)
- ✓ Orientovat se v okolí – svět není jen školka, doma, ale také jiné vesnice a město, např. Klatovy
- ✓ Rozvoj řečových dovedností – umět krátce pohovořit o své rodině, umět si říci, co potřebuji. Naučit se krátkou básničku a písničku.
- ✓ Rozvoj pohyblivosti (hrubé motoriky), fyzické i psychické zdatnosti

Nabídka vzdělávacích činností k danému tématu:

Písnička: Když si kamarád, tak pojď s námi hrát, Adámku náš

Báseň: Šel Adámek do školy, To je máma, to je táta, Brouček, Šikovný medvěd

Pohádka: Jak maminka nepoznala Adámka, O Budulínkovi

Didaktické hry: Na jména, Jak se jmenuješ, my se na to ptáme, Tleskaná, Poznej svoji značku, Najdi svoji značku do páru, sluchové pexeso – Zvuky školky, Kde je schován budík, Kdo je pod dekou, Poznej mě poslepu, Myška běží - běžela myška okolo Pepíčka/Vašíčka/Emilky, šup pod stůl/šup na stůl/šup za židli.

Pohybové činnosti: Na schovávanou, Honičky – s různými pravidly, Chodil medvěd po zahradě, Mám šáteček, mám. Přilep se ke mě rukou/břichem/nosem/uchem..., Různé překážkové dráhy. Pohybové doprovody k básničkám viz výše.

Výtvarné činnosti: zhotovení školky z kartónové krabice, kreslíme maminku a tatínka, výroba medvíka z papíru, společná výroba piktogramů se znaky žádoucího a nežádoucího chování

Další aktivity:

- rozhovory a diskuse, schopnost přemýšlet o daném tématu
- zavedení denních rituálů
- maňáskové divadlo
- pravidelná péče o pískomily
- návštěva divadla v Klatovech

Plán dosažených kompetencí

- ✓ Dítě se orientuje ve všech prostorech MŠ
- ✓ Dítě pozná své věci, ví kde je jeho místo v šatně, umývárce, u stolu, v ložnici
- ✓ Ví, kde jsou uloženy hračky a kreslicí potřeby k volnému užití.
- ✓ Zná děti a učitelky jménem
- ✓ Umí říci, jak se jmenuje, popř. jak se jmenují i jeho rodiče a kde bydlí (podle věku)
- ✓ Učí se spolupracovat a respektovat druhého
- ✓ Učí se žít podle pravidel „Pohádkové školky“, jichž bylo spoluautorem
- ✓ Umí pojmenovat některé části svého těla
- ✓ Umí pozdravit, poděkovat, stolovat
- ✓ Umí zazpívat písničku Honily se myši a jednu básničku
- ✓ Rozvíjí pozitivní sociální vztahy ve školce i v rodině
- ✓ Dokáže se odpoutat od rodičů, ví, že ho mají rádi a zase si pro něj přijdou
- ✓ Poznává, s ohledem na svůj věk, nebezpečnou situaci ve styku s cizími lidmi
- ✓ Ví, že svět není jen to doma – ale také školka, další okolní obce, Klatovy – poznává své okolí
- ✓ Umí se elementárně postarat o živé zvíře

2. Boudo, budko, kdo v tobě bydlí na podzim?

Doba trvání cca 4 týdny (říjen)

Podtémata:

Fouká vítr ze strniště, zavál listím celé hřiště

Zahrado, vydej své poklady

Boudo, budko, kdo v tobě bydlí

Zamykám, zamykám les

Stručná charakteristika tematického bloku:

Budeme pozorovat změny v podzimní přírodě. Necháme na sebe působit jeho barevnost, zvuky, chuť a vůni (lesa, zahrady s dozrávajícím ovocem). V tomto bloku povedeme děti k odpovědnosti člověka k životnímu prostředí a to nejen na vlastní zahradě, ale také v lesích. Abychom mohli přírodu a životní prostředí chránit, musíme je v první řadě dobře znát. Budeme se tedy věnovat poznání lesních zvířat a ptáků a jejich potřeb a zvláštností. Rozeznáme zvířata domácí a lesní zvěř. Naučíme se rozeznat stromy ze zahrady a z lesa, budeme zkoumat, třídít a porovnávat jejich listy, jehličí, plody. Budeme při tom, když se sklízí ovoce a zelenina – naučíme se ji rozeznávat, pojmenovat. Povedeme děti k poznání, že je dobré si vzájemně pomáhat, protože jen tak můžeme dokázat víc. Na vycházkách do lesa utužíme svoji fyzickou zdatnost a obratnost při překonávání překážek. Pomocí dramatizace pohádky se děti vnoří do světa zvířat pomocí své fantazie a zdokonalí také své řečové dovednosti.

Vzdělávací cíle:

- ✓ dítě je motivováno k vnímání světa a života ve svém okolí a přírodě
- ✓ úcta k živé přírodě
- ✓ učí se rozlišovat barvy, vůně, nálady, rozdílnosti, velikosti (pojmy větší x menší, velký x malý: velké jablko, malé jablíčko, velký je strom, malý je stromeček atd., tvarové protiklady (kulaté jablko, hranatý kámen)
- ✓ učí se třídít, přiřazovat, uspořádat
- ✓ zpracování prostoru pomocí staveb z přírodnin
- ✓ uplatňování vlastního nápadu (ve hrách, ve výtvarném tvoření)
- ✓ rozehrát příběh (zobrazující, pohybové, verbální, přijetí role, pantomima – v dramatizační metody)
- ✓ procvičuje základní pohybové a pracovní dovednosti

- ✓ orientace v přírodním prostředí (louka, les, zahrada)
- ✓ mít základní povědomí o tom, že není jen naše země (Česko), ale že jsou i jiné kraje
- ✓ naučit děti skutečnosti, že při vzájemné pomoci/spolupráci se nám dílo lépe podaří – důležitost společenství
- ✓ vylepšovat fyzickou zdatnost, tak, aby se mohly postupně prodlužovat vycházky
- ✓ vylepšovat obratnost a stabilitu chůze v nerovném terénu, překonávání překážek

Nabídka vzdělávacích činností k danému tématu:

Písničky: **Měla babka čtyři jabka**, Šla Nanyňka do zelí, Sojka neuleť, Já do lesa nepojedu,

Básničky: **Koulela se brambora**, Oře, oře Jan, Zavírání lesa, Had leze z díry, Foukej, foukej větříčku

Pohádky: **O řepě**, Poslední vlaštovička, **Bouda, budka**, Jabloňová panna

Hádky: Kdo bez štětce, bez barev, obarví nám celý les? Podzim // Zelená jsem, tráva nejsem, žlutá jsem, vosk nejsem, sladká jsem, med nejsem. Co jsem? Mrkev

Didaktické činnosti:

- Jak zvířátka hledala podzim (viz námět z publikace Ekologická výchova nejmenších a malých-námětník, Roční období str.8 a 9), schopnost samostatného úsudku, souvislá mluva, rétorická pohotovost
- Ptáčku, jak zpíváš (poznávání hlasů ptáků, 1. práce s CD, 2. Hra ve skupině)
- Který ptáček zůstává a který odlétá do teplých krajin? – práce s mapou či glóbusem, práce obrázky ptáků
- Jak se slovíčko zatoulalo – rytmizace na bubínek, sled pravidelných osminových not
- Podzimní sklizeň – po místnosti jsou obrázky ovoce nebo zeleniny nebo stromů. Děti se v rytmu hudby pohybují v prostoru, po vypnutí učitelka jmenuje některé ovoce či zeleninu. Děti běží k danému obrázku a u něho udělají dřep
- Přiřazování ovoce ke správné barvě (učitelka ukáže barevnou kostku a děti hledají ovoce dané barvy, př. švestka – modrá, jablíčko – červená)
- Třídění na záhon se zeleninou a sad s ovocem
- Ovoce ze stromu do košíku – na zemi jsou košíky s obrázkem ovoce/zeleniny, děti chodí v rytmu pomalé hudby po třídě, učitelka vypne hudbu a řekne druh ovoce, ti kdo ho mají – položí jej do správného košíku, pokračujeme dokud neumístíme všechno ovoce/zeleninu
- Poznávání zeleniny a ovoce podle chuti či vůně.

- Udělej to stejně (na táč dá učitelka v přesné organizaci skupinu přírodnin, dítě na svůj táč umístí přírodniny přesně podle stejného kódu /počet, rozložení/
- Co patří do lesa a co ne
- Jak bydlí různá zvířata v lese (ptáček má hnízdo, zajíček doupě.....)

Pohybové činnosti:

- pohybové ztvárnění k písni Sojka neuletí (viz. Publikace Hry se zpěvem, str. 46)
- Zajíček ve své jamce
- Cesta ptáčků do teplých krajín – překážková dráha
- Už je podzim – hudebně-pohybová průprava (viz námět z publikace Ekologická výchova nejmenších a malých-námětník, Roční období str.5)
- Jak se slovíčko zatoulalo – učitelka rytmizuje na bubínek při vyprávění pohádky O jablíčku, děti doplňují pohybem (změna rychlosti pohybu, změna držení těla, více viz Ekologická výchova nejmenších a malých-námětník, oddíl ovoce, str. 15, 16,17 - nutno uzpůsobit věkově heterogenní skupině dětí v naší MŠ
- Z domečku do domečku – modifikace hry škatulata hejbejte se, pomůcky - obruče
- Pohybový doprovod k básničky Koulela se brambora
- Na červíka – házení barevných pytlíků na „strom“(ohraničený prostor lanem), pak učitelka vyzve červíky, aby zbaštili jen švestky (chůze jen po modrých pytlících), jen jablka (chůze po červených) atd.
- Had leze z díry (děti drží se za ruce v „hadu“ chodí po třídě, když uslyší/řeknou „ na kolena klekla“, kleknou si a stále se drží, pak vstanou a podle textu dále pokračují v chůzi..)
- Řežeme dříví na polínka – přetahovaná – jako řežeme dříví za slov říkačky (Řežeme dříví na polínka, ať má čím topit maminka. Řízy řízy říz...)

Výtvarné a pracovní činnosti:

- Jak slunce maluje jablíčka (viz námět z publikace Ekologická výchova nejmenších a malých-námětník, oddíl Ovoce str.23, 24) – skupinová práce s křídou u tabule
- Prostorové stavby z přírodnin – Bouda pro zvířátka, Les
- Práce s barevnými listy (otisky, koláže apod.)
- Otisky z jablek či brambor (tempera, dokreslení tuší) – Podzimní jabloňoví/bramboroví skřítki
- Zvířátka z kaštanů
- Kresba suchým pastelem – něco kulatého – jablko. A teď něco hranatého – kámen
- Malba – Podzimní strom - podzimní nálada v barvách (mísení barev, malování dle chuti i prsty či širokým štetcem.....)

Dramatické činnosti:

- Zpracování pohádky Boudo, budko – přijetí role, zobrazující dramatika, pohotový verbální projev,
- Zpracování pohádky O řepě – pohybově výrazné zpracování za doprovodu hudby a verbálního projevu učitelky či nejšikovnějších/nejstarších dětí, pantomimické techniky

Další činnosti:

- Lesní den – celodopolední pobyt v lese, rozeznávání různých stromů, pozorování změn v podzimní přírodě, sběr přírodnin, překonávání přírodních překážek – chůze po kládě, přes kameny, nahoru x dolů...
- Rozhovory k tématům – např. diskuse k pohádce O řepě – proč je dobré si navzájem pomáhat. Rozhovor o tom, jak poznáme podzim, co to je podzim, co to znamená pro přírodu (faunu i flóru).

Plán dosažených kompetencí:

- ✓ Dítě umí pojmenovat několik druhů ovoce, zeleniny. Větší děti umí správně rozlišit pojmy ovoce x zelenina,
- ✓ umí rozlišit různé velikosti ovoce (pojmy větší, menší)
- ✓ Dítě umí přiřazovat správně barvy. Větší děti je umí již i pojmenovat.
- ✓ Dítě ujde větší vzdálenost od školky (cca 2 km)
- ✓ Dítě pozná rozdíl mezi kulatý x hranatý
- ✓ Dokáže se soustředěně na chvíli zaposlouchat (zvuky lesa, zpěv ptáků)
- ✓ Má úctu k přírodě – svévolně ji neničí (neláme větve, nekope do hub, chápe potřeby zvířat, je empatický)
- ✓ Ví, že sám člověk nic moc nezmuže, proto je dobré spolupracovat
- ✓ Nestydí se vyjádřit svůj názor (verbálně, pracovními či výtvarnými prostředky)
- ✓ Stále zdokonaluje svoje pohybové schopnosti (obratnost, výrazovost)
- ✓ Nalézá zálibení v hudebně estetických činnostech
- ✓ Má chuť se stále něco dozvídat (jak to chodí v přírodě, jak chutná jablíčko a jak hruška.....)

3. Přežijeme ve zdraví nejen Halloween, to já dobře vím

Předpokládaná doba trvání 4 týdny

Podtémata:

Nejsem žádný strašpytel

V zdravém těle zdravý duch

Zdravý talíř plný dobrot

Adventní hrátky se zvířátky

Charakteristika a hlavní cíle vzdělávacího bloku:

Vidíme jako důležité probouzet v dětech nejen fyzickou, ale i psychickou zdatnost. Pěstovat v nich také od útlého dětství základní zdravé návyky jako je: hygiena, otužování, správné stravování.

V září se nové děti musely vyrovnat s odloučením od rodičů. Teď je naučíme, že některé obavy ze „strašidel“, „duchů“, tmy, čertů, bubáků jsou liché. Často máme bubáka jen v hlavě. Budeme se tedy věnovat odbourávání strachů různého druhu.

Naučíme se s dětmi, proč je důležité si umývat ruce před jídlem, po použití toalety. Proč si čistíme zoubky, a proč chodíme k zubaři a lékaři na preventivní prohlídky či na ošetření. Naší snahou bude, aby děti pochopily, že každý člověk si je za své zdraví zodpovědný také sám. S tím souvisí i správné stravování. Děti se v říjnu naučily rozeznávat některé druhy ovoce a zeleniny, tak tento měsíc se je naučí jíst a ještě celou řadu dalších zdravých potravin, sestavíme si i výživovou pyramidu, naučíme se připravit jednoduchý salát, müsli. Realizace tohoto bloku přináší větší informovanost dětí v oblastech péči o vlastní zdraví, zdravé výživy a hygieny. Není jedno, co jíme. Ke správnému jídlu patří také správné stolování. A tak děti budou moci probudit svou fantazii a esteticky prostříhat stoly k různým příležitostem (všední den, neděle, svátek, Vánoce). Završením tématu o zdraví bude „DEN ZDRAVÍ“ – motivační akce s různými stanovišti, kde si děti ověří, co si všechno z tohoto tématického bloku pamatují.

Poslední listopadový týden se už o slovo bude hlásit Advent, zavoní Vánoce a za rohem vykukne čert a Mikuláš. Seznámíme se s těmito tradicemi plnými nostalgie, kouzla a vůně. Zaměříme se na smyslový rozvoj. Prožitek a emotivní vnímání, schopnost empatie a schopnost pomoci.

Také procvičíme jemnou motoriku při práci s drobným kořením (výroba různých ozdobiček). A hlavně, začneme se těšit na Ježíška.

Vzdělávací cíle:

- ✓ Odbourávat strachy různých povah – někdo se bojí tmy, jiný pavouka či bubáka. Často postačí, když svůj strach pojmenujeme a on se výrazně zmenší. Dokážeme si ze svého strachu udělat také legraci.
- ✓ Uvědomit si, že i když se někdy bojím, jsem normální
- ✓ Umět seřadit předměty od nejmenšího k největšímu (př. naopak)
- ✓ Uvědomit si další rozměr podzimu – ubývá světla, přibývá špatného počasí
- ✓ Děti získají důležité informace a dovednosti v péči o své zdraví
- ✓ Naučit děti rozlišovat, co jim prospívá a co ne
- ✓ Umět rozpoznat protiklady (zdravý x škodlivý, čistý x špinavý, voňavý x páchnoucí....)

- ✓ Seznámit děti se zvláštnostmi českého jazyka – stejné slovo může mít více významů (kohoutek x kohoutek, oko x oko, ucho x ucho)
- ✓ Uvědomit si propojenost mezi správným stravováním a zdravím člověka (zuby, bříško)
- ✓ Seznámit děti s faktem, že v dřívějších dobách neměli lidé jídla takový nadbytek jako dnes a i v dnešní době jsou na světě místa, kde mají lidé často hlad
- ✓ Uvědomit si společenskou hodnotu důstojného stolování
- ✓ Seznámení s tradicí adventního času (adventní věnec)
- ✓ Chápat Advent jako čas očekávání
- ✓ Děti zapojí do poznávání Adventu všechny smysly
- ✓ Schopnost soustředěně prožívat předvánoční atmosféru, chápat ji jako přípravu na něco většího, tajemnějšího, krásného. Schopnost těšit se
- ✓ Děti budeme učit empatii a pomoci bližnímu svému

Náměty na činnosti:

Pohádky: Kuba Kubula a Kubikula (Vančura), **Mytí** (z knihy Povídejme si, Josef Čapek), Děravý zoubek (E.Petiška), Jak pejsek a kočička vařili dort, Co si hrnce povídají (viz Pramínek, K. Sokolová),

Básničky: Čištění zoubků (Karel Driml), **Ruce** (Fr. Hrubín), Zuby (Fr. Hrubín), Umývání nožiček (K.Driml), Kohoutek u vodovodu (Jan Čarek), Strašidlácká rodina a Odvěké strašení (viz kniha Strašidla a pohádkové bytosti str. 17),

Škádlení (Co bude k snídani – hrneček mazání, Co bude k obědu – hrneček od medu, Co bude k večeři – hrneček od peří. Karlíku, Karlíku dobrá kaše na mlíku (J.Lada)

Písničky: Bubák (viz kniha Strašidla a pohádkové bytosti str. 28), **Nestarej se ženo má**, Už je to uděláno, Představte si co jsem měl dnes k obědu, koledy dle výběru učitelky

Didaktické činnosti:

- Bubáku, kde jsi? (hledáme schovaného podle zvuku)
- Bubáku, kdo jsi? (1dítě přikryjeme plachtou, druhý se ho snaží poznat po hmatu, popř. po hlase)
- Od největšího k nejmenšímu (řazení dle velikosti)
- To co vidíme, nemusí být vždycky bubák (stínové divadlo, hra světla a stínů, čeření představivosti, stín je mnohdy strašidelnější než skutečnost, stín je klam nenech se vyděsit stínem)
- Omotané strašidlo (omotávání ve dvojici toal.papírem či šálami, tak aby na druhém nezbylo žádné volné místo)
- Co to tu ten bubák ztratil (poznávání předmětů poslepu)
- Vykradený poklad (krabice z pokladem – děti samy naplní), krabici schovají před duchy, druhý den kontrola pokladu – chybí něco??
- Rytmizace říkadel (viz nabídka výše), použijeme Orf.nástroje

- Počítání zoubků (udělej to tak, aby jste ve dvojici měli každý stejně zubů,....různé obměny)
- Umíme si čistit zuby (čištění velikého kartónového zubu, čištění vlastních zubů v umývárce)
- Umíme si umýt ruce (pantomimicky v herně i doopravdy v umývárce)
- Co je k jídlu zdravé (výživová pyramida – sypání do zavařovací sklenice)
- Místo si vymění .....pečivo.....ovoce.....zelenina atd.
- Co patří na můj zdravý talíř (dva velké talíře – jeden veselý a druhý smutný, jaké jídlo patří na ten veselý a jaké na ten smutný)
- Kde zvoní zvoneček (hra na rozvoj sluchu)
- Jak voní vánoce
- Třídění koření (třídíme koření podle tvaru př. hřebíček, nové koření)
- Poznávat potraviny podle chuti a vůně (poslepu)
- Pojmenovat správně nádobí

Pohybové činnosti:

- Bubáku nestraš, najez se (Prohazování míčků ústy strašidla)
- Chůze strašidelným lesem (chůze po různém povrchu – molitanové kostky, dřevěné kostky, kameny, voda....atd.
- Střílení na ducha (světelná hra na postřeh)
- Chodí bubák okolo
- Začarované jídlo (zavěšené kousky jablíček na provázkách od stropu, děti je chytají do úst bez pomoci rukou)
- Hra k písničky Bubák
- Taneček k písničky Nestarej se ženo má
- Taneček na píseň Představte si představte si (možno z CD)

Další činnosti:

- Promítání starých pohádek na diapositivu
- Prostírání stolů k různým příležitostem
- Pravidelné rozhovory ke všem daným tématům
- Kamaráde, neboj se – improvizace – navodit různé situace, v nichž se lidé bojí, vžít se do role, verbální dovednosti (empatie, schopnost pomoci)

- Návštěva hřbitova u příležitosti Dne zesnulých
- Improvizace návštěvy u zubaře
- Nasbíráme šípek na čaj a uvaříme si z něj skutečný bylinkový čaj
- Pantomimické ztvárnění pití čaje

Výtvarné a pracovní činnosti:

- Čeho se nejvíc bojím – prostorové ztvárnění mého strachu (pavouk, had, bubák, čert) – muchlání papíru, obtáčení drátkem, použití odstřížků látek apod. – dáme mu jméno např. pavouk Gusta, had Eman, bubák Karlík, Čertík Bertík
- Ruce - obtisky
- Výživová pyramida (koláž z potravin/suchých samozřejmě)
- Zdravá rodina – kresba voskovkou a kolorování vodovkami
- Adventní věnec – práce s přírodninou

Plán očekávaných výstupních kompetencí:

- ✓ Děti ví, že strach zažívá občas každý, musíme se ho naučit překonávat
- ✓ Děti si umí vyčistit zuby, umýt ruce – ví, kdy to mají dělat
- ✓ Děti umí sestavit výživovou pyramidu (malé děti zjednodušenou), ví čeho mají jíst nejvíce a čeho nejméně
- ✓ Umí seřadit předměty podle velikosti
- ✓ Umí při jídle použít lžičku a příbor, umí kultivovaně stolovat, ví, co se u stolu patří a co ne
- ✓ Vnímají estetiku Vánoc
- ✓ Když je potřeba, snaží se pomoci
- ✓ Mají chuť se dále učit

4. Už je tu zas vánoční čas

Předpokládaná doba trvání 3 týdny.

Podtémata:

Čerte, zalez!

Pásli ovce Valaši.

Jak to bylo tékrát v Betlémě.

Charakteristika vzdělávacího bloku

Celek mapuje adventní období, seznamuje děti s vánočními tradicemi. V době Mikulášské nadílky se zaměříme na výchovu dětí k vlastnímu bezpečí, na rozpoznání lidí, kteří by mohli dětem ublížovat. Při tomto bloku budeme vycházet z tradičních českých koledí, jejichž prostřednictvím se seznámíme s biblickým příběhem a zároveň tak nenásilně nacvičíme vánoční besídku pro rodiče. Vhodně využijeme metod dramatické výchovy a prožitkového učení. Pomocí práce s různým přírodním materiálem se připravíme na příchod Vánoc. Cílem je nejen se seznámit s lidovou tradicí, lidovou slovesností, ale také podporovat kladné emoce, prosociální chování, rozvoj povědomí o důležitých lidských hodnotách (úcta, pokora, obdarování, sdílení, souznění)

Vzdělávací cíle:

- seznámit děti s českou lidovou vánoční tradicí (jak slovesnou, hudební, rukodělnou, výzdoba, činnosti)
- naučit děti odolávat pokušení, rozeznat, kdo to myslí s námi dobře a kdo špatně, umět sám sebe ochránit před nebezpečnými lidmi
- dokázat vyjádřit samostatně myšlenku, pocity, přání, umět říci druhému do očí, když mi něco vadí, umět říci NE (např. Na špatné návrhy zlého, cizího člověka), rozeznat špatné/nebezpečné návrhy
- rozvíjet estetické vnímání pomocí výtvarných činností, pracovních činností, lidové slovesnosti, hudebních činností
- chuť učit se novému, dosud nepoznanému (podporovat prožitkové učení)
- spolupracovat s ostatními na společném projektu
- rozvíjení pohybových dovedností (lokomočních, rytmických, koordinace pohybu, sladění pohybu s hudbou)
- učí se úctě k rodině, k přátelům
- učí se dary dávat i přijímat
- rozvoj citlivosti a citovosti
- učí se sdílet radost s ostatními ve skupině, v rodině
- rozvíjet jemnou motoriku, rozvíjet manipulační schopnosti
- naučit děti základní informace o biblickém příběhu o narození Ježíše

Pohádky: Čertovské pohádky, biblický příběh o narození Ježíška – Narodil se Kristus Pán, O pejskovi a kočičce – Jak dělali Mikuláše, Kterak byli Zachumlánek se Štuclinkou nadělovat

Básničky: Kterak dne přibývá, Koleda, koleda Štěpáne, Vánoční stromeček, Sníh se sype (J. Balík) a další dle výběru p. učitelky

Písničky: Pásli ovce Valaši, Borový sáně, Anděl Páně a další koledy dle výběru učitelky

Didaktické činnosti: Matematické představy – do punčochy děj tuto nadílku – 3 ořechy, 2 jablíčka, 1 bonbon atd., řazení předmětů podle velikosti (perníčků, dárečků, ořechů apod.) Hmatové vnímání – roznávání druhů ořechů podle hmatu, Sluchové vnímání – kde je schován zvoneček, Paměť – ze sáčku si vytáhne dítě jeden vánoční předmět, ořeh, ovoce, ozdobu, položí jej na stolek, pak běží na druhou stranu třídy, kde jsou na stolku vyrovnány stejné předměty jako v sáčku, vybere ten svůj a vrátí se na místo. Sypání sněhu/kousků natrhaného papíru na černé plátno za doprovodu básničky – fantazijní obrazy. Čertův úpis – hra s prvky dramatické improvizace – odolávání pokušení čerta/zlého člověka – poznat, kde mě čert láká nekalým způsobem. „Co tě napadne, když se řekne Vánoce“,

Pohybové činnosti : Čertovská honička s ocásky, Stromečková rozcvička, Dobrá zpráva (viz RAA dce předškolního vzdělání. Kapitola 1, oddíl 2.2, str. 8) Ovečky, ovečky, pojdte domů, Anděl Páně zlámal sáně – pohybový/taneční doprovod ke koledě, Borový sáně – pohybový doprovod (lokomoční chůze, změna rychlosti, změna pozice), Cesta do Betléma – překážková dráha, motání klubíčka

Výtvarné a pracovní aktivity: zdobení perníčků, výroba čerta z ruličky od toaletního papíru, práce s ovčí vlnou – jednoduché plstění, výroba svíček ze včelího vosku, výroba svícnu.

Očekávané výstupní kompetence:

- osvojení praktických pracovních aktivit vztahujících se k Vánocům, rozvoj jemné motoriky, koordinace oko x ruka
- umět prožívat emoce (kladné i záporné), umět některé své emoce ovládnout
- vědět komu mohu důvěřovat a komu ne
- kultivace mluvního projevu, rozšíření slovní zásoby
- kultivace pohybového projevu
- osvojení si dějinných souvislostí, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s historií a světem
- umět darovat a být obdarován
- vážit si práce ostatních

5. Snížku, snížku schováme se do kožíšku

Předpokládaná doba realizace 4 týdny.

Podtémata:

Brrr, zima už je tu

V zimě nechod' bos, nejsi přece kos

Eskymáci mají školu z ledu

Základní charakteristika vzdělávacího bloku

V tomto vzdělávacím bloku se budeme zabývat změnami v zimní přírodě. Děti se seznámí se střídáním všech ročních období, naučíme je rozpoznávat tato období od sebe podle typických znaků. Budeme pracovat s informacemi o tom, že koloběh světa nelze zastavit a je tak dobře. Zjistíme jak se s tímto faktem vyrovnávají zvířátka, živá i neživá příroda, naučíme se, že je dobré spolupracovat, umět se podělit a být odvážný, a to platí nejvíce právě v těžkých dobách, jako je třeba období zimy. Děti také získají elementární povědomí o tom, že někde na zemi je místo, kde je zima stále (Antarktida, Grónsko) Děti se naučí jak se chránit před zimou – otužováním, správným oblékáním, pohybem, životosprávou. Vývoj provází celý náš život, z malých dětí se v průběhu docházky do MŠ stávají pomalu školáci. Připravíme se na velkou událost – ZÁPIS do 1.třídy.

Cíle vzdělávacího bloku

- naučit děti faktu, že se střídá roční období (přirozený cyklický vývoj), naučit je poznat podle specifických znaků o jaké období se jedná,

- učit se být odvážný, umět se postarat sám o sebe, ale také umět pomáhat druhým v nouzi
- schopnost pozorovat změny /v přírodě, na člověku aj./
- dále rozvíjet smysly: zrakovou diferenciaci, zr.paměť, hmatem rozeznat různé povrchy, studené x teplé, mokré x suché, sluch – vyčlenit objekt z pozadí /dvě nahrávky na CD – ve které slyšíš ptáčky, zvony apod./
- osvojování znalostí o lesních i domácích zvířatech, pochopit způsob jejich života
- osvojování znalostí o způsobech, jak si zlepšit či udržet dobrou obranyschopnost organismu /správné oblečení, otužování, pobyt na vzduchu, pohyb, strava/, zavádět je to praxe
- rozvíjet grafomotoriku, pokračovat v pravidelných grafomotorických rozcvičkách – uvolňovat paži již od ramene až k zápěstí, správný úchop tužky
- rozvíjet a kultivovat hrubou motoriku, zpřesňovat pohyby, umět zopakovat přesně pohyb, umět zvolit správný pohyb ve správnou chvíli, aby byl co nejefektivnější
- nácvik řečových dovedností (schopnost hovořit samostatně ve větách, rozšiřování slovní zásoby – dům, domek, domeček, strom, stromek, stromeček atd. a předčtenářských dovedností (školáci učit poznávat písmenko na začátku slova)
- rozvíjet předmatematické dovednosti /větší, menší, nejmenší, kde je víc a kde je méně/

Příklady námětů

Pohádky: Čtení o vepříkovi a kúzleti – Jak spolu pletli svetr (V. Čtvrtek), Vrány a koláč (M.Majerová, viz Čteme a recitujeme v MŠ, str. 98), Zvířátka z ledového království

Básničky: Písnička (Fr. Halas), Volá vložka vložku, To to zebe (viz Čteme a recitujeme v MŠ, str. 107), Leden (viz Čteme a recitujeme v MŠ, str. 110), Eskymácká abeceda

Písnička: Du, du, du, du po ledu (J. Nohavica), Grónská písnička (J.Nohavica), Bude zima, bude mráz

Didaktické hry: Popletené kožíšky (přiřazování správných kožíšků ke zvířatům) Popletené čepice (přiřazování správných čepic k dětem), Postavíme iglů (poznávání tvarů, konstrukční činnosti), Seřaď podle velikosti a říkej (dům, domek, domeček atd.), Kde zpívají ptáci (dvě nahrávky CD, děti poznávají kde slyší zadaný zvuk), Kde je víc zvířat (předmatematické dovednosti na odhad množství), Co je víc jedna nebo dvě? (didaktická hra na procvičení matematických předst.), Obleč si čepici...rukavice.....ponožky...(hra na poznávání oblečení a zručnost při oblékání, reakce na povel), Co kdy na sebe si vzít (oblékání dle počasí) aj.

Pohybové hry: Molekuly, Mrazík, Bludiště v lese (z gym.tyčí ve třídě), Prolez závěj (průlezka z obručí), Zvířátka lezou přes kmeny v lese (cvičení s lavičkami, manipulační cvičení s roličkami od alobalu), Ledová skluzavka (žebřiny, lavička a klouzání), H. Volfová. Běh mezi papíry/ledy na povel udělat stříšku nad ledem. Manipulace s koulí z novinového papíru (viz Raadce, Zima, odd. 10 str. 12 a 13), honička s pravidly Baba chřipka

Výtvarné a pracovní činnosti: Malba na téma: Zvířata v lese, Kresba: Leden – zimní čas, Vyzdobená čepice, Práce s různými materiály, grafomotorické rozcvičky, pracovní listy

Další činnosti: pěstování zimních sportů

Plánované výstupní kompetence:

- správné držení tužky, uvolněná ruka při grafomotorických činnostech
- základní poznání o ročních dobách a počasí
- dítě umí přiřadit k roční době její typické znaky
- dítě se umí samostatně obléci podle počasí
- rozezná lesní a domácí zvíře, ptáky, ví čím se živí a kde bydlí
- má rádo pohyb a zlepšuje se v pohybovém projevu
- předškolák pozná ve slově první hlásku
- zajímá se o vědění (je zvědavé)
- pozná základní geometrické

6. Ten dělá to a ten zas tohle

Předpokládaná doba realizace 3-4 týdny.

Podtéma: Řemeslo má zlaté dno aneb bez práce nejsou koláče

Masopustní veselice

Základní charakteristika vz.bloku

V tomto vz.bloku se budeme věnovat tradicím Masopustu. Povíme si, jak lidé dříve prožívali Masopust, jaké byly zvyky – masopustní jarmark, průvod s maškarami, muzikanti, tancování a hodování. Připravíme si masky na masopustní původ vesnicí. Ale nejen zábava nás čeká. Masopustní období je také vhodné k tomu, abychom děti seznámili s různými řemesly současnými i dávno zapomenutými, s nářadím, které k nim patří. Protože bez práce nejsou koláče, připomeneme si důležitost lidské práce.

Vzdělávací cíle:

- rozvoj ovládnutí pohybu, koordinace, správné použití dýchání při spojení pohybu se zpěvem
- seznámit se přirozeným způsobem a na základě prožitků s tradicemi a zvyky, porozumět jim
- pochopit, co je dobré a co zlé, pochopit mravní poučení v pohádkách (viz níže)
- upevňovat prvky společenského chování – při masopustním průvodu, nadchnout se pro společnou věc – příprava nasek, nácvik písničky a říkadla
- seznámit se s nejrůznějšími řemesly, orzeznávat nářadí, které potřebuje řemeslík ke své činnosti

Příklady námětů

Pohádka: O červené slepičce, Máša a medvěd, O pejskovi a kočičce jak vařily dort

Písnička: Medvědí trápení, Kalamajka, Vdávalo se motovidlo

Básnička: Sedí Káča na lavici, Skákej medvěde, Fidli, fidli bumtarata, Pekař peče housky

Pohybové hry: Na medvěda – medvěd chytá medvíďata, koho chytí, vezme za ruku (tvoříme zástup); Slalom na masopustním koni, Taneček s koštětem, Na kominíka – prolézání tunelem, šplh na ribstol, Masopust – reakce na slovo maso – pohyb, slovo pust – stát, Na mlisnou kočičku

Didaktické hry: Hádej, kdo jsem – hádáme řemesla dle obrázků, varianta podle pantomimy; Ztracený medvěd – manipulace s předměty, dále pojmy nad, pod, vedle, mezi; dramatizace pohádky Máša a medvěd; Co do koláčů nepatří – třídíme suroviny; Na pečení koblížků – hra na vlastní tělo; Grafomotorika – kresba kruhů /koláčky, koblížky/, Vysvětlení přísloví Bez práce nejsou koláče na příkladu pohádky O červené slepičce; Hledáme muzikanty – rozvoj sluchového vnímání /poznávání hudebních nástrojů/

Výtvarné aktivity: maska z krabice – fantazie při zdobení; výroba koláčků na jarmark „pečeme se slepičkou“ - koláčky z papíru, modelíny, těsta; Nůše pro medvěda – lepíme ze špejlí, dřívěk od nanuků; stromy v lese – stříhání proužků papíru – pojmy vysoký x nízký; medvěd z papírového táčku

Další činnosti: Masopustní průvod vesnicí v maskách a s opravdickým muzikantem. Pečení skutečných housek

Plán dosažených výstupních kompetencí:

- dítě dokáže sladit pohyb s rytmem
- ovládá techniku dechu při pohybu a zpěvu
- dítě umí vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pohybově, hudebně
- dítě zhodnotí, co se mu líbí, co je pro něho zajímavé
- naučí se nazpaměť krátké texty /básnička, písnička, dramatizace pohádky/
- chápe pojmy nad, pod, za před, vysoký, nízký
- dítě sleduje pohádku – udrží pozornost
- dítě umí převyprávět vlastním způsobem krátkou pohádku
- dítě si ujasní nová slova v souvislosti s poznáváním řemesel, náradí, práce lidí, snaží se zařadit do svého aktivního slovníku
- podílí se na přípravě masopustního průvodu, ctí tradice
- chápe jednoduché přísloví

7. Jaro tůká na vrátka, máme rádi zvířátka

Podtémata: Vítám tě, sluníčko

Na jarní výlet přírodou zvířátka nás zavedou

Veselý dvoreček

Předpokládaná doba realizace 4 týdny.

Základní charakteristika vz.bloku

V tomto prvním jarním bloku se budeme radovat z blížícího se jara a všeho, co se probouzí ze zimního spánku. Zima ztrácí svou vládu, sluníčko začíná hřát a rozehrje poslední sních a led. Budeme pozorovat první jarní kytičky, jak se začíná zelenat tráva, pozorovat ptáčky, vracející se z teplých krajin. Seznámíme se s domácími zvířátky, jejich mláďátky, budeme se snažit rozpoznat jejich obydlí a hlasy. V probouzející se přírodě budeme pozorovat barvy, tvary, poslouchat zvuky, Na vycházkách se budeme všimát změn počasí a reakce přírody na tyto změny.

Vzdělávací cíle:

- získávat poznatky o jarní přírodě (květiny, tráva, zvířata), rozvíjet schopnost naslouchání a porozumění
- pomocí světa zvířat si vysvětlit některé důležité lidské vlastnosti, protiklady (zlý x hodný, bojácný x odvážný)
- rozvíjet pohybové dovednosti a schopnosti dětí, ovládat koordinaci ruky a oka a jemnou motoriku
- vytvářet pozitivní vztah k přírodě, pochopit, že se o přírodu musí člověk postarat
- podpořit rozvoj estetického vnímání, citění a prožívání, ujasnit si nová slova a aktivně je začít používat
- pravidelně cvičit s dětmi logopedické rozcvičky a tak podporovat správnou výslovnost

Příklady námětů:

Pohádka: Liška, zajíc a kohout; O koťátku, které zapomnělo mňoukat

Písnička: Přišlo jaro se sluníčkem; Když jsem já sloužil; Náš kohoutek kokrhá

Básnička: Trávo, trávo; Naše kočka strakatá; Slunce; Povídala kočka kočce

Pohybové hry: Zvířátka na dvorečku – zdolávání překážkové dráhy; Zažeň zimu – přitahování lanem jaro x zima; Na černou slepičku – hra na procvičování barev; Na kvočnu a kuřátka – honička s pravidly; Na zajíčka; Šel zahradník do zahrady – pohyb spojený se zpěvem; Kolik je sněženek? - tvoření skupin o stejném počtu, jako je sněženek na obrázku

Didaktické hry: Probuď jaro – vymýšlení slov s jarní tematikou, procvičení myšlení, paměti, mluvy; Pohádka Liška, zajíc a kohout – seznámi děti s tím, co se stane s ledem a sněhem na jaře – chaloupka z ledu x z kůry – která vydrží v teple – pokus; Poznej zvířátko x mláďátko – hry s obrázky domácích zvířat, jména mláďat, užitek zvířat pro člověka – vlna, maso, vejčička atd.; Na zatoulaná mláďata – maminka hledá mládě podle zvuku; Na velké a malé – procvičování těchto pojmů – velká maminka x malé mládě

Další činnosti:

Grafomotorika a něco matematiky: - určujeme cestu dlouhou a krátkou – cesta od zvířecí maminky k mláďátku

Výlet se zvířátky – Vycházky + práce s textem - co vše na něm vidíme my a zvířátka z pohádky O koťátku, které zapomnělo mňoukat – sněženky, bledule, ptáčky aj. - seznámení s prvními posly jara

Výtvarné aktivity: kresba jarního zubatého sluníčka; sluníčko – rozfoukávání paprsků brčkem; výroba papírové sněženky; výroba dvorečku se zvířátky – použití různého materiálu – větvičky, piliny, vlna, látky aj.

Plán dosažený výstupních kompetencí:

- dítě vědomě využívá své smysly pro objevování nových poznatků o přírodě a zvířatech, má pojem o to, že se vše živé vyvíjí a roste, ví jak se chovat v přírodě
- projevuje zájem o pohádkové knížky a knížky o zvířatech
- zvládne dramatizaci jednoduché pohádky, chápe, co je dobré a co zlé, slovně vyjádří své prožitky z pohádky
- dítě se pohybuje bezpečně při zdolávání překážkové dráhy, při jednoduchých honičkách, ovládá koordinaci ruky a oka
- dítě chápe, jak se má chovat ke zvířatům, k rostlinám, jak se o ně správně starat – neničit je, neubližovat
- naučí se básničku, písničku zpaměti, umí spojit zpěv s pohybem
- obohatí si slovní zásobu o nové pojmy např. Mláďata domácích zvířat, umí je přiřadit k daným rodičům
- určí několik druhů květin

8. Všechny jarní tradice máme rádi velice

Podtéma: Hody, hody, doprovody

Zasejeme semínko, uklidíme malinko

Ježibaba na koštěti s loupežníky straší děti

Předpokládaná doba realizace 4 týdny.

Základní charakteristika vzdělávacího bloku

V dobnovém bloku nás čeká spousta radosti a poznání, také se trochu postaráme o čistotu přírody. Budeme si povídat o velikonočních oslavách, vesnických tradicích u nás v Dlažově – řehtání, pomlázka, barvení kraslic, tyto zážitky budeme společně prožívat v MŠ. Zopakujeme si poznatky o jarní přírodě, o tom, co nám roste na zahradce, na louce, zasejeme semínka, budeme zalévat a pozorovat, jestli nám vyrostou. Také si povíme, proč nesmíme přírodu ničit a jak se o ni starat. Budeme třídit odpad, uklidíme kolem školy, budeme se učit rozlišovat barevné třídící nádoby, pozorovat popeláře při vývozu popelnic. Zdůrazníme význam jejich práce. Na pohádkových příbězích přiblížíme dětem svět snů a fantazie, naučíme je rozlišovat dobro a zlo a umět se vcítit do pocitů ostatních. To vše prožijeme v čarodějnickém týdnu, který zakončíme sletem čarodějnic.

Vzdělávací cíle:

- rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost, osvojit si praktické dovednosti přiměřené věku
- na základě prožitků rozvíjet jazykové a řečové schopnosti dětí, rozvíjet tvořivost a fantazii

- vytvářet pozitivní vztah k učení něčeho nového
- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému (v MŠ, v dětské herní skupině)
- podpořit rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání, rozvoj kulturně estetických dovedností
- chápat, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit, uvědomit si, jak je důležité o své okolí pečovat

Příklady námětů:

Pohádka: Devět, Povídání o pejskovi a kočičce, Zvířátka a loupežníci

Písnička: Slepíčko má, Běžel tudy zajíček, Uvíváme věneček, Čarodějnice

Básnička: Zajíčkova koleda, Kropenatá slepička, Třídíme odpad

Pohybové hry: Na slepičky a hospodyně – hospodyně odnáší vajíčka od slepiček – určování počtu; Dvojice kuřátek – hledáme kamaráda se stejným počtem kuřátek na obrázku; Pomlázkováhonička – honička s pravidly; Vycházka do lesa – proměníme se na zvířátka a budeme hledat lupežníky – najdeme loupežníky nebo čarodějnicí? Překvapení. Slet čarodějnic u táboráku – pohybové hry s košťaty, bramborami, čarodějnické řádění

Didaktické hry: Krmení kuřátek – sbíráme zrníčka pro kuřátka na obrázku – stejný počet; Patří nebo nepatří – třídíme velikonoční předměty podle hmatu; Ztracené kuřátko – se zavázanýma očima hledáme maminku dle zvuku; Na barevné kohoutky – procvičení barev; Semínko pro kuřátka – setí pšenice; k pohádce Devět – proč je dobře, když je nás hodně; přísloví Ve dvou se to lépe táhne. Z čeho se vyrábí – vlastnosti materiálu; Hmatová krabice – poznaj papír, plast, sklo aj. Poznej po zvuku – poznávání materiálu zvukem (šustění papíru, igelitu, dřevo, PET lahve...). Práce s pohádkou O pejskovi a kočičce – Jak našli panenku, která tence plakala – poslech, zamyšlení, diskuse, my pomůžeme pejskovi a kočičce uklidit nepořádek v přírodě – Třídíme odpad; Barevné kontejnéry – zařazování odpadů do správných kontejnerů; Kdybych uměl čarovat – rozvoj fantazie, souvislého vyjadřování; Cesta k loupežníkům – vytvořit nejkratší x nejdelší cestu, určit směr, odkud se ozvá zvuk

Grafomotorika - sypeme zrní slepičkám

Výtvarné aktivity: barvení kraslic, výroba zvířátek z vyfouknutých vajíček, beránek z popcornu; výroba barevných kontejnerů z krabic; výroba košťat z nastiňaného novinového papíru a dřevěné tyčky; kresba strašidelného zvířete – motivace pohádkou Zvířátka a loupežníci

Plán dosažených výstupních kompetencí:

- dítě zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v různém prostředí – výprava do lesa – chůze v lese, překračování, podlézání překážek, pohyb ve skupině dětí
- zvládá jednoduché pracovní dovednosti – sběr a třídění odpadků, úklid hřiště, okolí mš
- dítě vyjadřuje samostatně a smysluplně své myšlenky, pocity ve vhodně zformulovaných větách při rozhovorech o Velikonocích, čarodějnicích, v didaktických hrách aj.
- pojmenuje několik druhů jarních květin, to, co vidí kolem sebe
- dítě se orientuje v počtu, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky (úměrně ke svému věku)
- dítě je ohleduplné k druhým, umí pomoci v případě potřeby, umí požádat o pomoc druhého

- podílí se na dění ve třídě
- ví jak třídit odpad

9. To je krásně na světě

Podtéma: Maminko, mámo, já tě mám rád

Já a moje maminka máme rádi tatínka

Broučci naši kamarádi

Předpokládaná doba realizace 4 týdny.

Základní charakteristika vzdělávacího bloku

V tomto bloku využijeme svátku maminek k prohlubování citových vztahů ke členům rodiny, k sobě navzájem. Vysvětlíme si, co pro nás rodina znamená – místo tolerance a důvěry, vzájemné pomoci, místo lásky, bezpečí a soukromí. Prostřednictvím her a činností se budeme učit chápat příbuzenské vztahy – kdo je babička, dědeček, bratr. S maminkami a babičkami oslavíme Den matek.

V přírodě si budeme všimnout drobných živočichů a hmyzu, budeme vnímat jejich vlastnosti a pozorovat jejich chování v různých ekosystémech (voda, louka, les). Naučíme děti vnímat, jak jsou tyto živočichové malí a zranitelní. Zaposloucháme se do příběhu Ferdy Mravence, který nás bude tímto blokem provázet a seznámí nás s životem v mraveništi. Také se podíváme za včeličkami, navštívíme jejich domeček, včelí úl.

Vzdělávací cíle:

- zařazovat delší vycházky a zlepšovat tak fyzickou zdatnost dětí, zdokonalovat dovednosti v oblasti koordinace pohybu
- zdokonalovat výslovnost a kultivovaný projev recitací básní a zpěvem pro maminky
- rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu ke své rodině, ctít rodinu druhého
- posilovat radost z objevování
- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému v MŠ i v rodině
- obklopit se přírodou a těšit se z ní
- předat dětem informace o tom, že je hmyz důležitý, ale také nám může některý ublížit (klíštěta, komár, včela, vosy, sršeň)

Příklady námětů:

Pohádka: O poslušných kůzlátkách, Ferda mravenec

Písnička: Maminko, mámo; Muzikantská rodina; Mavenci; Včela

Básnička: Polámal se mraveneček, Beruška, Včelka měla nehodu, Maminka

Pohybové hry: Na třetího – běh na pokyn se zařadit za sebe (táta, máma, já); Mám šáteček mám – taneček se zpěvem, prosociální aktivita; Zachraťte kůzlátka – pohyb různými směry, na pokyn utovření

kruhu kolem kůzlátek – maminka chrání kůzlátka před vlkem; Koza hledá kůzlátko – dvojice se hledá dle určitého znaku – barva, tvar aj.; Na mravenčí pasece – relaxační cvičení s písničkou; Na kukly – omotávání toaletním papírem – snažit se aby nekoukal ani kousek těla, snažit se dostat z kukly – mraveneček se narodí; Barevné květy – včelky sedají na květy stejné barvy - procvičení barev; Komáří hočíka – koho komár chytí, toho píchne

Didaktické hry: Navlékání korálů na šňůrku pro maminku – podle určitého daného kódu (dva červené, jeden modrý.....různé obměny); Kdo je kdo? - lidská rodina, zvířecí rodina – inspirace pohádkou O kůzlátkách; Moje rodina se jmenuje – hra s klubíčkem, tvoříme pavučinu, kdo má klubíčko, řekne své příjmení, jména rodičů atd.; Začarovaná rodina – poznáváme členy rodiny dle začátečního písmene D – děda...; Mravenčí komůrky s miminky – číselná řada, určování počtu, kde je nejméně x nejvíce.

Další činnosti: Příprava besídky ke Dni matek – dramatizace pohádky O kůzlátkách; Četba z knihy Ferda Mravenec – rozhovory o životě v mraveništi, práce s encyklopedií, internetem; Na luční detektivy – výprava na louku s lupou – pozorování; Polámal se mraveneček – zapamatovat si text – utvořit sedátko a zachránit zraněného kamaráda

Výtvarné aktivity: mravenišť z jehličí, dokreslení mravenců; pavučina z provázků – pavouk z vlny; výroba svíček z voskové plástve; obrázek z přírodnin „Rodina“; přáníčko pro maminku k svátku

Plán dosažených výstupních kompetencí:

- dítě zvládne chůzi v terénu a delší vycházku
- dítě sladí pohyb se zpěvem i s hudbou
- umí ukázněně „zahrát“ na orffovy hudební nástroje – drží rytmus
- aktivně se podílí na přípravě besídky pro maminky
- dítě si cení svojí rodiny, umí pojmenovat její členy, zároveň respektuje rodinu druhého člověka
- zajímá se o nové technologie IT, o knihy, encyklopedie, ví že informace najde v nich nebo dokonce na netu
- pozná základní geometrické tvary
- chová se citlivě ke slabšímu, nemocnému; není lhostejný k potřebám druhých – umí si jich všimnout
- umí poprosit, poděkovat, pozdravit
- umí se správně chovat v přírodním prostředí

10. Hurá na prázdniny

Předpokládaná doba realizace 4 týdny

Podtéma: Týden dětských radovánek; Cestujeme na prázdniny; U babičky na vesnici

Základní charakteristika vzdělávacího bloku

Blíží se konec školního roku, to nám přinese mnoho zábavy a radosti. Oslavíme svátek dětí různými soutěžemi, možná přijde i nějaké překvapení. Seznámíme se s knihou Honzíkova cesta, s Honzíkem budeme cestovat k babičce na prázdniny. Seznámíme se se všemi dopravními prostředky. Budeme dbát na bezpečnost při dopravě, naučíme se poznávat dopravní značky, semafor. Zorganizujeme výlet, při kterém si užijeme mnoho legrace a vyzkoušíme cestování v praxi. S Honzíkem strávíme nějaký čas u babičky na vešnici, seznámíme se s jejími zvířátky na dvorku, podíváme se do lesa, ochutnáme tradiční letní ovoce (jahody, borůvky, rybíz.....)

Vzdělávací cíle:

- užívat všech smyslů při poznávání nového, rozlišovat tvary, barvy, zvuky
- umět se bezpečně pohybovat na veřejných komunikacích
- rozvíjet zájem o četbu, umět zacházet s knihou
- rozvíjet komunikaci, řečové dovednosti – výslovnost, mluvený projev
- rozvíjet soustředěnost, pozornost a samostatnost při poznávacích činnostech
- osvojovat si schopnost reagovat na domluvený signál (pohybové hry na dopravu)
- vést děti k aktivní účasti na akcích pro děti – výlet, oslava MDD, loučení se školáky

Příklady námětů:

Pohádka: Honzíkova cesta

Písnička: Prázdninový vláček, Každá škola

Básnička: Slunce, Vláček, V zahradě

Pohybové hry: Na barevná auta; Na vláček – hledáme cestu k Honzíkovi babičce (krátká x dlouhá cesta), Semafor – barevné kroužky, na smluvený signál z nich děti sestaví semafor – správné pořadí barev; Z kurníku do kurníku – šplh na žebřiny; Na dvorečku u babičky – zvířátka překonávají překážky; Z domečku do domečku – zvířátka hledají správný domeček – slepice kurník, pesek boudu aj.; Schovej se – veverka se schovávají před deštěm – orientace v prostoru (pod, nad, za, vedle...)

Didaktické hry: Co si popřejeme – setavení přání pro všechny děti k jejich svátku; Kam patřím – třídíme dopravní prostředky (kolejové, silniční, vodní, letecké...); Na velké a malé – rozeznávání těchto pojmů – velký je vlak, malý je vláček...; Co si vzal Honzík na prázdniny k babičce – řečová hra, cvičení paměti; Kdopak se ztratil – hra s obrázky zvířat, procvičení paměti; Babiččin záhonek – rozeznáváme zeleninu, učíme se ji pojmenovat; Co mi kamínek připomíná – hry s kamínky – rozvoj fantazie

Grafomotorika: kreslení prstem v písku

Výtvarné a pracovní aktivity: malba na placaté kamínky; sestavování kamínků v sochu; výroba dopravních prostředků z papírových krabiček aj.

Plán dosažených výstupních kompetencí:

- dítě se bezpečně pohybuje v silničním provozu, pozná některé dopravní značky, zná účel semaforu a umí na něj přecházet silnici

- nejstarší děti umí poznat pravou a levou stranu
- dítě umí zacházet s knihou, neničí ji, je schopné naslouchat a podle obrázků v knize vyprávět kratší děj
- dítě zná typické znaky léta, chápe změny počasí v letním období
- pozná rozdíl mezi zvířetem domácím a volně žijícím
- orientuje se v probíraných matematických pojmech
- dítě při pohybových hrách reaguje na sluchový signál, spolupracuje a dodržuje pravidla při hře
- dítě má zájem o nové poznatky a dění kolem sebe, zúčastňuje se rádo akcí pořádaných školou
- umí se podělit o své zážitky z výletů, akcí – výtvarně i slovně

EVALUACE

- 1) Hodnocení směrem od dětí k nabízené činnosti (zpětná vazba), sebehodnocení (autoevaluace dětí) – při závěru hodiny pomocí „hlasovacího zařízení“ nebo rozhovorů
- 2) Hodnocení pokroků ve vývoji dětí
- 3) Autoevaluace
- 4) Evaluace našeho předškolního vzdělávání

1) Hodnocení směrem od dětí k nabízené činnosti a autoevaluace dětí

Vhodně kladenými otázkami zjišťujeme, jak se dětem líbil nabízený program, co si pamatují, co je zaujalo. Vedeme s dětmi dialog. Je možné také děti motivovat k výtvarnému ztvárnění toho, co je zaujalo, co se jim líbilo nebo naopak co se jim nelíbilo a bylo jim nepříjemné. Z výsledků vyvodíme důsledky – upravíme program, změníme např. formu komunikace, lépe motivujeme apod.

Vedeme děti k tomu, aby si dobře uvědomovaly samy sebe. Aby postupně dokázaly posoudit v čem jsou šikovné a v čem méně (co je baví a co ne), aby toto dokázaly pojmenovat. Nejlepším prostředkem se nám osvědčily různé didaktické, námětové a pohybové hry – po kterých následuje diskuse, rozhovory o pocitech, prožitcích, o tom jak jsem si to užil, jak jsem uspěl ☺.

2) Hodnocení pokroků dětí

Jedná se v podstatě o pedagogickou diagnostiku, tj. hodnocení individuálních výsledků dětí. Tuto provádíme především pozorováním, testováním (např. kresba, pracovní listy) rozhovorem. Dítě v jeho vývoji sledujeme, od začátku šk. r. 2012/2013 provádíme záznamy o dosažených kompetencích do k tomu určeného sešitu. Jednou za čtvrt roku výsledky shrneme v krátkém slovním komentáři. Na základě zjištěných poznatků dále s dítětem pracujeme, konzultujeme s rodiči, popř. doporučujeme

odbornou péčí (PPP, pediatr, logoped apod.). Dále provádíme týdenní evaluaci, zaznamenávanu do týdenního plánu, kde shrneme dosažené výstupy.

3) Autoevaluace pedagogů

Každý pedagog se zodpovědně připravuje na svoji ped. Činnost. Také se neustále sebevzdělává, především samostudiem a návštěvou odborných kurzů. V naší MŠ máme zavedenou praxi, že si pedagog na konci týdne shrne, co s dětmi dělal, zažil a vyhodnotí, co se povedlo a co ne a vyvodí z toho pro svoji další práci závěry. Autoevaluaci provádíme také na pedagogických radách a zjištěné výsledky zapisujeme do zápisu z porady.

4) Dále provádíme týdenní evaluaci zaznamenávanu do týdenního plánu vzdělání, kde shrneme dosažené výstupy (dále úspěchy či neúspěchy)

5) Evaluace předškolního vzdělávání v naší MŠ

Souhrnně lze říci, že se jedná o soubor všech výše zmíněných evaluačních metod. Další metody evaluace, které používáme k tomu, abychom byli schopni naši práci dobře hodnotit, patří ještě neodmyslitelně také diskuse s rodiči – cílené dotazování zejména na třídních schůzkách o tom, jak se jim naše práce líbí, také nám rodiče jsou schopni sdělit stav věcí z jiného úhlu, kteréhožto pohledu si vážíme. V letošním školním roce také poprvé vyzkoušíme dotazníky pro rodiče.

K evaluačním prostředkům dále patří hospitace u pedagogických pracovníků.

Neopomíjíme také užitečnost kontrol ČŠI, OÚ a dalších úřadů – neboť nám mohou pomoci odhalit některé nedostatky (Více očí, více vidí. Víc hlav, více rozumu). Nebráníme postřehům a radám od těchto institucí a považujeme je za užitečné.

Mateřská škola Dlažov, příspěvková organizace, okr. Klatovy
Dlažov 60, 340 21 Janovice nad Úhlavou
Kontakty: web: www.msdlazov.cz, E-mail: msdlazov@seznam.cz, Tel: 604757071

Mateřská škola Dlažov, příspěvková organizace, okr. Klatovy
Dlažov 60, 340 21 Janovice nad Úhlavou
Kontakty: web: www.msdlazov.cz, E-mail: msdlazov@seznam.cz, Tel: 604757071
